

European
Commission

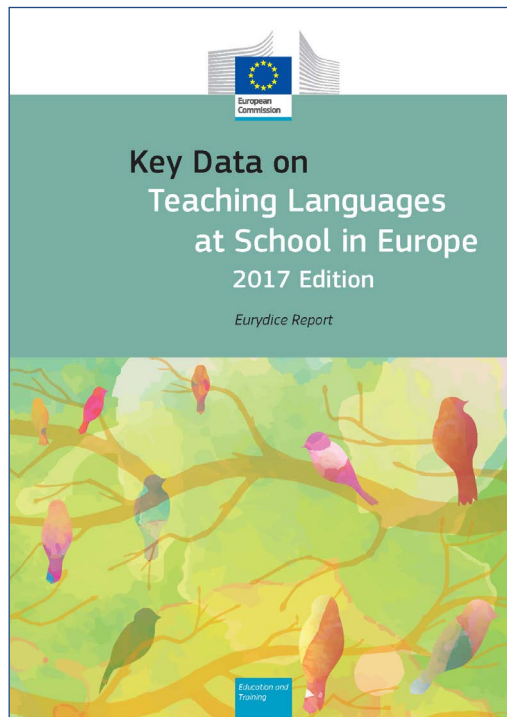
Eurydice истакнути садржаји

Шта је Eurydice?

Задатак мреже *Eurydice* јесте да сагледа и објасни како су различити европски образовни системи организовани и како функционишу. Мрежа израђује описе националних образовних система, упоредне студије посвећене одређеним темама, индикаторе и статистичке податке. У свом раду, *Eurydice* тежи да промовише разумевање, сарадњу, поверење и мобилност на европском и међународном нивоу. Мрежу чине националне јединице из европских земаља а њоме координира Извршна агенција ЕУ за програме у области образовања, медија и културе. Све публикације *Eurydice* мреже су бесплатне и доступне на веб-сајту или у штампаној верзији на захтев. За више информација о мрежи *Eurydice*, видети

<http://ec.europa.eu/eurydice>

Кључни подаци о настави језика у европским школама – 2017

*Које језике ученици уче у школама широм Европе и у ком узрасту почињу да уче први и други страни језик? Који ниво владања језиком се од ученика очекује до завршетка обавезног образовања? Како се оцењују вештине новоприселих миграната и какве су им врсте подршке за учење језика доступне? Ово су само неке од области обухваћене новом публикацијом мреже Eurydice **Кључни подаци о настави језика у европским школама.***

Издање из 2017. године има широку област примене и обухвата све кључне аспекте наставе и учења језика. Публикација је део серије *Кључни подаци*,

која обједињује статистичке податке са информацијама о образовним политикама и прописима.

Ово четврто издање садржи 60 одвојених индикатора, организованих у пет поглавља: Контекст, Организација, Укљученост, Наставници и Наставни процеси. Подаци су засновани на више извора, укључујући мрежу *Eurydice*, Еуростат и међународна истраживања под окриљем *OECD – PISA* и *TALIS*. Подаци мреже *Eurydice* обухватају све државе чланице ЕУ, као и Босну и Херцеговину, Швајцарску, Исланд, Лихтенштајн, Црну Гору, Бившу Југословенску Републику Македонију, Норвешку, Србију и Турску.

У овом издању „Истакнути садржаји Eurydice“, дат је кратак приказ неких од главних налаза из овог извештаја.

Цео извештај

Key Data on Teaching Languages at School in Europe – 2017 Edition. Доступан је на енглеском језику на веб-сајту мреже *Eurydice*

<http://ec.europa.eu/eurydice>

Штампана верзија извештаја

доступна је на захтев на:

eacea-eurydice@ec.europa.eu

Контакт

Wim Vansteenkiste,
Communication and Publications:
+32 2 299 50 58

Ученици уче страни језик од млађег узраста

У већини земаља, ученици почињу да уче први страни језик као обавезни предмет између 6. и 7. године, дакле, у првим годинама основног образовања. У знатно мањем броју земаља, језик почиње да се учи око 8. или 9. године. У само три образовна система, учење језика је обавезно од предшколског нивоа – и то у Пољској и на Кипру (у којима су недавно спроведене реформе за почетак обавезне наставе страног језика у ранијем узрасту) и у Белгији (Немачка заједница).

У Белгији (Француска заједница), Немачкој, Шпанији и Швајцарској, почетак обавезног учења језика незнатно се разликује у зависности од региона или административног подручја. Школе у Шведској, Естонији и Финској, имају одређену флексибилност при одређивању узраста у ком први страни језик постаје обавезан за све ученике.

На нивоу ЕУ, 83,8% свих ученика уписаних у основну школу учило је један или више страних језика у 2014. години, што представља повећање од 16,5 процентних поена од 2005. године. То потврђује да ученици почињу да уче страни језик у ранијем узрасту него пре.

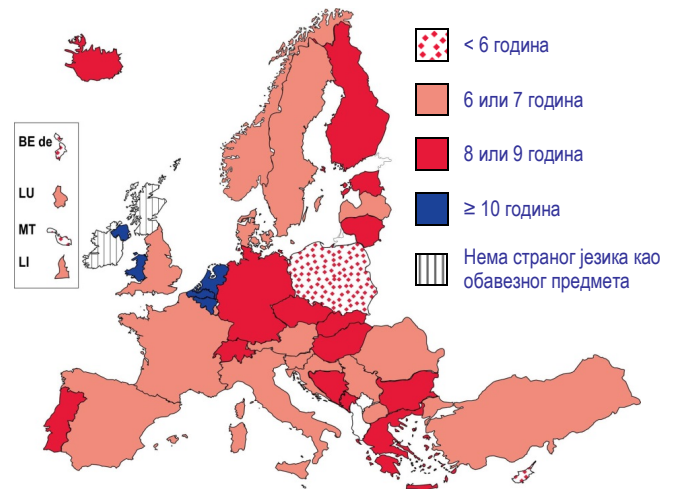
Учење другог страног језика није обавезно у свим државама

Већи број ученика учи други страни језик у вишим разредима основне школе. На нивоу ЕУ, 59,7% свих ученика уписаних у више разреде основног образовања, учило је два или више страних језика у 2014. години. Ово представља знатно повећање у односу на 2005. годину када је та бројка износила 46,7% свих ученика. Ово одражава промену политике у неколико држава чији је циљ био да се снизи узраст за почетак обавезне наставе страног језика; овим је повећан проценат ученика који уче два страна језика. За разлику од 2003. године, учење другог страног језика данас је обавезно за све ученике, почевши од последњих разреда основног образовања у Данској, Грчкој и на Исланду а од почетка виших разреда основног образовања у Чешкој, Француској, Италији, на Малти и у Пољској.

Енглески је страни језик који се највише учи

У скоро свим европским државама, енглески је језик који ученици у основном и средњошколском образовању најчешће уче. На нивоу ЕУ, готово сви ученици (97,3%) учили су енглески језик током виших разреда основног образовања у 2014. години. Поред тога, на нивоу ЕУ, проценат ученика који уче енглески језик у основној школи порастао је 18,7 процентних поена од 2005. године, и сада износи 79,4%. Француски је страни језик који се после

Узраст у коме се почиње учење првог страног језика као обавезног предмета, 2015/16. године

Извор: Eurydice

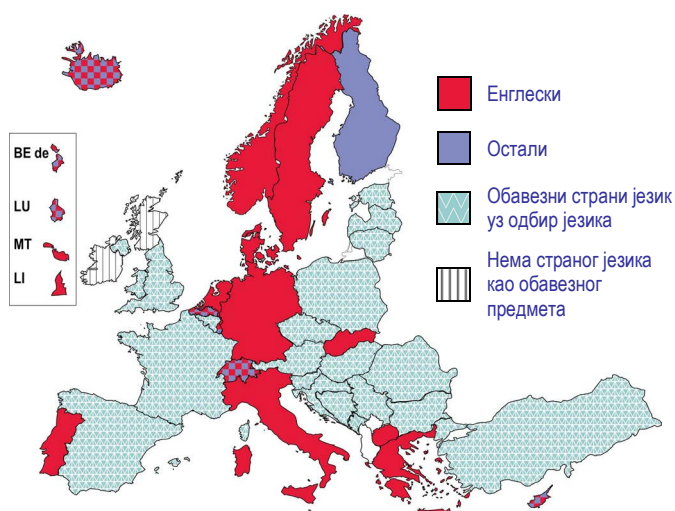
Међутим, у већини држава, проценат фонда часова посвећеног страном језику и даље је скроман у курикулуму за основну школу. У већини земаља, проценат се креће у распону од 5% до 10% укупног фонда часова.

Уместо да два страна језика буду обавезна за све ученике, у неким националним курикулумима се настоји да се на други начин пружи прилика свим ученицима да уче два страна језика или више њих. На пример, у Белгији (Француска заједница), Шпанији, Хрватској, Словенији, Шведској, Лихтенштајну и Норвешкој, учење два страна језика није обавезно за све ученике пре завршетка редовног обавезног образовања; међутим, сви ученици имају право да уче два језика током ове фазе. У свим овим образовним системима, осим у Белгији (Француска заједница), прилика да уче два језика пружа се свим ученицима најкасније на почетку виших разреда основне школе.

енглеског најчешће учи у вишим разредима основне школе; на нивоу ЕУ, у 2014. години, 33,3% ученика учило је овај језик. Трећи по популарности страни језик је немачки, са 23,1% ученика, а за њим следи шпански, са 13,1%.

У образовним системима који прописују који се страни језик учи, обично се предвиђа енглески језик. То је случај у скоро половини испитиваних држава.

Прописани страни језици током обавезног школовања, 2015/16.

Извор: Eurydice

Од ученика се очекује да достигну ниво „самосталне употребе језика“ у првом страном језику до завршетка школовања

Већина држава користи Заједнички европски референтни оквир за језике (ЗЕО), који је установио Савет Европе за одређивање међународно упоредивих нивоа постигнућа за стране језике.

На крају општег средњошколског образовања, у већини земаља захтева се најмање ниво Б2 („виши“) за први страни језик. Неколико земаља је одредило ниво Б1 („средњи“) као минималан захтев.

Ниједан европски образовни систем није поставио као захтев напредни ниво или експертски ниво (Ц1 односно Ц2).

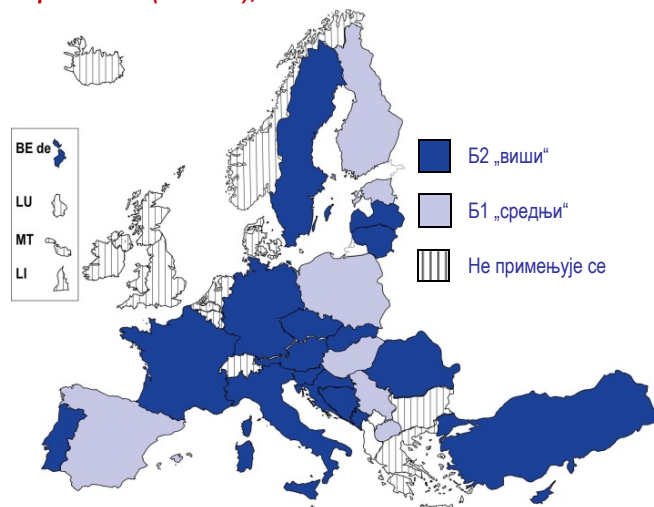
Очекивани ниво постигнућа за други страни језик, обично је нижи од првог. У већини држава захтева се Б1 („средњи“). У складу с тим, други страни језик се у свим земљама учи мањи број година, при чему је и фонд часова такође мањи него за први страни језик.

Ученици стручних школа уче мање страних језика него њихови вршњаци у општем образовању

Ученици на општим и стручним програмима по правилу уче исте језике. Међутим, у погледу похађања наставе, уочава се јасна тенденција да се у стручном образовању учи мање страних језика него у општем. Статистички подаци о похађању наставе верно одражавају разлике у настави језика између националног курикулума за опште образовање с једне стране, и националног курикулума за стручно образовање и обуке с друге. На нивоу ЕУ, у 2014. години, проценат укупне популације ученика у стручном образовању који у средњој школи уче два или више страних језика износи 34,5%. То је скоро 20 процентних поена мање

Уколико је обавезно учење неког другог страног језика, а не енглеског, то је често један од службених језика државе. Француски је први обавезни језик у Немачкој и Фламманској заједници у Белгији а други обавезни језик на Кипру. У Луксембургу су обавезни и немачки, и енглески и француски; у Швајцарској, у зависности од кантона, уз енглески језик обавезни су и немачки, француски, италијански или романш. И дански и енглески су обавезни на Исланду. С друге стране, Финска је једина земља у којој енглески није међу обавезним језицима. У Финској је шведски обавезан у школама у којима је фински језик наставе, док је фински обавезан у школама у којима је шведски језик наставе.

Очекивани минимални ниво постигнућа (ЗЕО) за први страни језик на крају општег средњошколског образовања (ISCED 3), 2015/16. година

Извор: Eurydice

него код њихових вршњака у општем образовању. У 2014. години, на нивоу земље, у 11 образовних система је најмање 90% ученика општег средњошколског образовања учило два или више страних језика (у Фламманској заједници у Белгији, Чешкој, Естонији, Француској, Хрватској, Луксембургу, Румунији, Словенији, Словачкој, Финској и Лихтенштајну). У средњем стручном образовању, само је Румунија достигла овај проценат.

Поред тога, проценат ученика у средњем стручном образовању који не уче страни језик, виши је него у

општем средњошколском образовању. У 2014. години, само у два образовна система трећина или више ученика у општем средњем образовању није похађала наставу страног језика (Уједињено Краљевство и Норвешка). Насупрот томе, у средњем

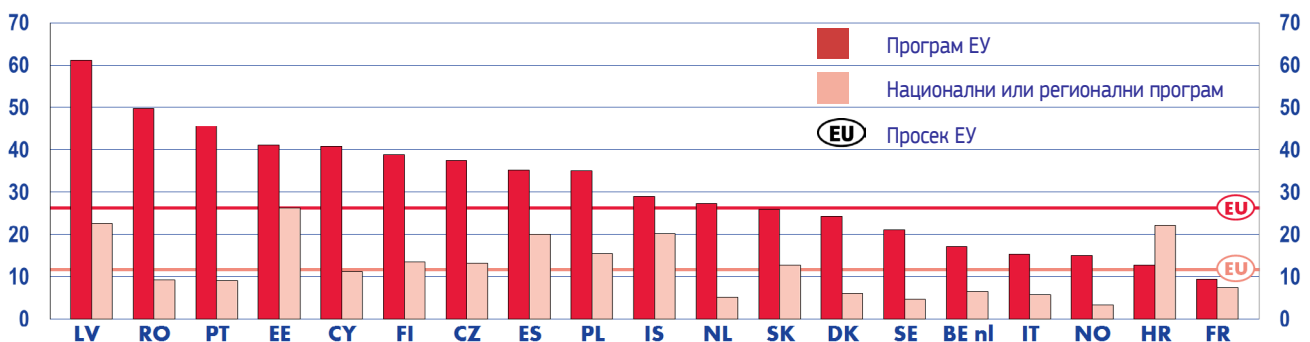
стручном образовању, језик се није учио у седам образовних система (Француска заједница у Белгији, Данска, Немачка, Грчка, Шпанија, Исланд и Норвешка).

Више од половине свих наставника страног језика путовало је у иностранство из професионалних разлога

У анкети TALIS 2013, 56,9% наставника виших разреда основне школе наводи да су путовали у иностранство из професионалних разлога током иницијалног образовања или током рада. Овај проценат је виши у односу на наставнике других предмета пошто је само 19,6% њих путовало у иностранство. Финансијска средства и тешкоће у проналажењу наставника за замену, могу доприносити недостатку мобилности. Финансирање

ЕУ је основни извор финансијске подршке за наставнике страних језика који иду у иностранство из професионалних разлога. У 2013. години, 26,1% наставника страног језика виших разреда основне школе, који наводе да су већ боравили у иностранству из професионалних разлога, финансиран је из неког од програма ЕУ, као што је Еразмус+. Само 11,5% је примило средства из националног или регионалног програма.

Процент наставника модерних страних језика у вишим разредима основног образовања који су већ боравили у иностранству у професионалне сврхе, уз подршку из програма за транснационалну мобилност, 2013. година

Извор: Eurydice, на основу TALIS 2013

Већина европских земаља пружа подршку за учење језика за новопридошле ученике мигранте

Одређивање прикладне врсте подршке потребне за новопридошле ученике мигранте, који ступају у образовни систем, важан је први корак за одговарање на њихове потребе. Тренутно, централне препоруке о тестирању језика наставе новопридошних ученика постоје у приближно једној трећини европских земаља, док у осталима пријем новопридошних ученика зависи од школе а институције саме утврђују начин оцењивања.

Једна од мера подршке за новопридошле ученике јесте одвојена настава са интензивним учењем језика, с намером да се припреме за брзо укључење у редовну наставу. Припремна настава је доступна у

мање од половине европских држава. Избор је многих држава да укључе новопридошле мигранте директно у редовну наставу (у разред који одговара њиховом узрасту), уз обезбеђење додатне подршке за учење језика по потреби.

Скоро све земље обезбеђују додатну наставу на језику школовања за ученике мигранте а више од трећине европских образовних система обезбеђује персонализовану наставу или индивидуализовани наставни план и програм.

Потпуни извештај Кључни подаци о настави језика у европским школама – 2017

доступан је на енглеском језику на веб-сајту Eurydice: <http://ec.europa.eu/eurydice>